

Årsplan 2023/2024

Espira Rå

Innholdsliste

Vi er en Espira-barnehage	3
Espira Rå barnehage - Barnehagefakta.no	3
Hva er en årsplan?	3
Barnehagens fagområder	3
Barnehagens verdigrunnlag	4
Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg	5
Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek	7
Barnehagen skal fremme læring	9
Barnehagen skal fremme danning	11
Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap	12
Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk	14
Barns medvirkning	19
Foreldresamarbeid og foreldres medvirkning	19
Tilvenning av nye barn	21
Samarbeid og sammenheng med skolen	22
Espira satsingsområder	23
Vurderingsarbeid	25
Kontaktinformasjon	26

Vi er en Espira-barnehage

Espira består av rundt 100 barnehager fra Lindesnes i sør til Levanger i nord. I Espira har vi et mangfold av barnehager med lokale tradisjoner og tett tilknytning til nærmiljøet. Vi har også noe som er felles for oss alle. Vi har blant annet et felles barnesyn, felles satsingsområder og en felles metodikk for kvalitetsvurdering og utvikling av den pedagogiske praksisen.

Årsplanen bygger på barnehageloven og rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Les om Espiras faglige profil her:

www.espira.no

[Espira Rå, Rådal i bydel Ytrebygda i Bergen kommune - Espira](#)

Les fakta om barnehagen her:

[Espira Rå barnehage - Barnehagefakta.no](#)

Hva er en årsplan?

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Basert på årsplanen utarbeider barnehagen planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Disse planene publiserer vi på vår digitale kommunikasjonsplattform, Spireportalen.

Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert syv fagområder som barn skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter. Fagområdene skal ses i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene tilsvarer i stor grad de fagene barna senere møter i skolen.

Arbeid etter fagområdene synliggjøres i barnehagens periodeplaner og ukeplaner, i Spireportalen.

Barnehagens verdigrunnlag

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Rammeplanen konkretiserer verdigrunnlaget ved å løfte noen områder som skal prege barnehagens arbeid gjennomgående.

Disse er: demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse.

Barnehagens formål og innhold

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold være variert og allsidig og tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, vennskap og fellesskap og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Rammeplanen har mål for personalet arbeid innen disse områdene. Vi arbeider hver dag mot disse målene.

I Espira arbeider vi systematisk med å heve kvaliteten på den pedagogiske praksisen. Vi har konkretisert rammeplanens mål om omsorg, danning, lek, læring, vennskap og fellesskap, kommunikasjon og språk og et trygt og godt psykososialt miljø til kjennetegn på kvalitet på den pedagogiske praksisen. Disse synliggjør vi i våres årsplan.

Barnehagen skal ivareta barns behov for omsorg

Hva	
I vår barnehage anerkjenner vi barnas følelser.	Det skal være rom for barnas ulike følelser, og vi skal i like stor grad være sammen med barnet i dets sinte eller triste følelser som de "gode".
Vi legger til rette for at barna gis mulighet for ro og hvile i løpet av barnehagedagen.	Når barna har behov for ro og hvile skal de få mulighet til å ta en pause, la tankene flyte, kunne trekke seg tilbake og søke ro, hvile og avslapping gjennom barnehagedagen.
I vår barnehage er måltidene preget av trivsel og god stemning.	Måltidet skal være en sosial arena som gir gode muligheter for å skape gruppetilhørighet og trivsel, og vi skal fungere som gode rollemodeller, samtalepartnere og støttespillere under måltidet.
I vår barnehage møter vi barna med positive holdninger.	Vi skal ha et barnesyn der vi ser på alle barna som unike og likeverdige individer. Vi skal være støttende, vennlige og varme.

Hvorfor
Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger.

Hvordan
Slik jobber vi for å ivareta barns behov for omsorg: Omsorg handler både om å få dekt primærbehov som mat, søvn og stell, men også om det psykiske, som at barna har trygge relasjoner til de voksne, at de blir sett og anerkjent og at personalet støtter og veileder barna. Personalet skal gi av seg selv og være åpen og tilstedeværende i relasjonen med barna. Alle barn skal møtes med varme og anerkjennelse, i tråd med Espiras barnesyn. Alle ansatte skal ha tatt kurset Espiras barnesyn – modul 2, voksenrollen.

Vi skal ivareta barnas behov for omsorg gjennom å være tett på barna, fra at de blir ønsket velkommen om morgnen til de blir hentet om ettermiddagen. Personalet skal være tilgjengelig gjennom hele dagen og følge barna i lek og aktiviteter. Vi skal være oppmerksomme og nær de barna som trenger det. Vi er bevisst på at barns behov for omsorg kan variere i ulike situasjoner og aktiviteter.

For å fordele oppmerksomheten godt blant barna deler vi i mindre grupper deler av dagen. Når vi har færre barn å forholde oss til, har vi bedre mulighet til å bli kjent med hvert enkelt barn og se deres behov for omsorg.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Hva	
Vi tilrettelegger for pedagogiske miljøer som inspirerer til lek.	I vår barnehage skal det være gode pedagogiske miljøer som inspirerer til lek. Barna skal få mange lekeideer og lyst til å leke.
I vår barnehage observerer vi barnas lek.	Vi skal være "skrudd på" og "tilstedeværende" slik at vi kan gå inn og støtte barna ved behov. Vi skal ha øye for barns lek, barnas relasjoner og det som skjer mellom barna.
I vår barnehage tilfører vi leken begeistring og glede.	Vi skal tilrettelegge for spennende erfaringer og opplevelser. Vi skal glede oss med barna, bruke humor, varme og latter.
I vår barnehage får leken god plass i dagsrytmen.	Hvordan vi organiserer barnehagedagen har betydning for hvilken plass vi gir barnas lek.

Hvorfor
Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.

Hvordan
<p>Slik jobber vi for å ivareta barns behov for lek:</p> <p>De voksnes tilstedeværelse og engasjement skal hjelpe alle barn i barnehagen til å knytte vennskap og skape gode relasjoner i et trygt og godt læringsmiljø. Det betyr at personalet skal ha kunnskap om lek og dens viktige betydning for alle områder i livet til barnet.</p> <p>Det fysiske miljøet i barnehagen skal inspirere barna til lek. Dette handler blant annet om at barna har tilgang til et variert og spennende lekemiljø der lekemateriellet er lett tilgjengelig. Udefinerbart lekemateriell som for eksempel naturmaterialer, kasser, stoff og gymmatten sammen med «tradisjonelle» leker gir rom for å utvikle barnas kreativitet og utforskertrang.</p> <p>Espira har inngått samarbeid med STYD kommunikasjon. Derfra skal vi hente inspirasjon til å skape inkluderende og helsefremmende miljøer for barna. Dette gjør vi gjennom felles nettbasert kurs for hele personalet på planleggingsdager og personalmøter. I tillegg skal lekemiljø være tema på</p>

pedagog- og avdelingsmøter. Personalet skal jobbe med boken «Barn er budbringere – en veiviser til psykisk helsefremmende barnehager» av Line Melvold. Mer om pedagogisk lekemiljø finnes i Espiras veileder «Med blikk for pedagogiske miljøer» som ligger på Espiranett og nettkurset «Pedagogiske miljøer for Småspirene» i Espira Akademiet.

Barnehagedagen skal organiseres på måter som gir barna tid til sammenhengende perioder for lek. Vi legger til rette for fri lek der barna selv velger hva de vil leke med. Vi har også lekegrupper der voksne er med som støtte og hjelp, til barn som har behov for det. Å dele barnegruppen legger til rette for at barna kan leke på et større område og med færre forstyrrelser i leken.

I all lek er de voksne tett på for å tilrettelegge og støtte barna på deres premisser. Vi følger med leken for å kunne fange opp dersom det er barn som ikke har et godt psykososialt barnehagemiljø.

Barnehagen skal fremme læring

Hva	
Vi tilrettelegger for et pedagogisk miljø som inspirerer barna til nysgjerrighet og utforsking.	Barn lærer mest og best når de kan utforske og bli nysgjerrige. De pedagogiske miljøene skal utvide barns erfaringer og skape mulighet for progresjon.
Vi fordeler oppmerksomheten godt blant barna.	Vi skal fordele oppmerksomheten godt blant barna og være bevisste på at alle barna skal sees og høres som enkeltbarn og i hele gruppen.
Vi dokumenterer barnas læringsprosesser i det pedagogiske miljøet.	Dokumentasjon synliggjør barnas aktiviteter, hva barna er opptatt av og hvilke temaer det jobbes med. Dokumentasjonen skal være synlig for barna selv og for andre.
I vår barnehage utfordrer vi barnas tenkning.	Å utfordre barns tenkning handler både om å ta barns tanker og meninger på alvor, samtidig utvide og trekke de videre. Vi skal vise barna at vi er interessert i hva og hvordan de tenker.

Hvorfor
I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring.

Hvordan
Slik jobber vi med å fremme læring: Trygghet er grunnlaget for at barna kan få utbytte av alt som skjer i barnehagen. Personalet skal være «gode voksne» og møte barna på en måte som gjør at barna opplever trygghet. Å være en god voksen innebærer at vi skal opptre i tråd med Espiras barnesyn der vi er aktivt deltagende, påskrudde og følger barna tett i organisert og uorganisert aktivitet. Vi skal legge til rette for at alle kan delta i aktiviteter og får støtte ut fra modningsnivå.

Vi ser barns læring i sammenheng med alle aktiviteter i barnehagen. Gjennom året jobber vi med kapittel 9 i Rammeplanen, der barnehagens fagområder er skissert.

God planlegging skal sikre at fagområdene er en gjennomgående del av barnehagens innhold. I planleggingen skal vi ta utgangspunkt i barns engasjement og bidrag for at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barns interesser for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger.

Barns læringsprosesser skal dokumenteres i det pedagogiske miljøet. Dette kan blant annet være gjennom tekst, bilder og/eller produkter barna har laget.

Espira er hovedsamarbeidspartner med SOS-barnebyer, og i samarbeid med de drifter Espira en barnehage i Zimbabwe. To ganger i året samler Espira Rå inn penger til barnehagen i Zimbabwe. Dette er i forbindelse med FN dagen i oktober og konsert med de to eldste kullene i barnehagen i mai/juni.

I arbeidet om barnehagen i Zimbabwe lærer barna om kultur og fakta om barns levevilkår i Zimbabwe. De lærer også om viktige verdier som nestekjærlighet, empati, toleranse og at vi alle er en del av en større helhet. Alle kan, selv om man er små, gjøre en forskjell ved å synge, eller lage noe fint som mamma og pappa kan få kjøpe.

Barnehagen skal fremme danning

Hva	
I vår barnehage møter vi barna i det de er opptatt av.	Vi skal være interessert i hva barna er opptatt av, og ta oss tid til å undersøke og fange barnas interesser. Vi skal være nysgjerrige på hvordan verden ser ut fra deres ståsted, være lydhøre og vise barna at deres meninger og opplevelser har betydning.
I vår barnehage støtter vi relasjoner mellom barn.	Vi skal være til stedet i leken og samspillet, og skape et barnehagemiljø der alle er med i et inkluderende og godt fellesskap.
I vår barnehage støtter vi barna i å utvikle et positivt forhold til seg selv.	Barna skal oppleve å være gode nok slik som de er, ha tro på egne evner og egenskaper, og utvikle et positivt forhold til seg selv.
Vi legger til rette for at aktiviteter i barnehagen er meningsfulle for barna.	Vi skal finne ut hva barna er opptatt av og legge til rette for at barna opplever aktivitetene som meningsfulle.

Hvorfor
<p>Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.</p> <p>I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforskning skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer.</p>

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme danning:

I barnehagen skal barn få erfaring med å forhandle i leken, justere seg etter andre og teste ideer og egen vilje. De skal lære hvordan man kan starte lek, være en venn, og hvordan man kan ordne opp i konflikter med venner når de oppstår. Barna skal også oppleve at deres mening betyr noe og at de er betydningsfulle for andre uavhengig av kjønn, funksjonsnivå, etnisitet og religiøs bakgrunn.

Dette medfører at personalet skal være lyttende og tilstedeværende, samtidig som vi gir barna rom til å finne ut av ting på egen hånd. For å bygge positivt selvbilde snakker vi positivt om barna, deres gode handlinger og initiativ. Vi skal legge til rette for aktiviteter som bidrar til mestring, og støtte barns nysgjerrighet til omverden.

Barna i Espira Rå skal møte lyttende og tilstedeværende voksne som er bevisst egen rolle og verdisyn i arbeid med barna. Personalet er barns rollemodeller, og vi er bevisst på dette både i kroppsspråk og måten vi snakker om og til andre, enten det gjelder barn, foreldre eller kollegaer.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Hva	
I vår barnehage er det en god blanding av organisering i større og mindre grupper.	I mindre grupper leker ofte barna godt og vi blir mer sensitive for barnas behov.
Vi hjelper barn som har behov for støtte i lek.	Vi har ansvar for at alle barn er inkludert i lek og at ingen barn faller utenfor lekefellesskapet.
I vår barnehage snakker vi med barna om vennskap og fellesskap.	Vi skal støtte barna i utviklingen av sosial kompetanse og sammen med barna sette ord på både godt og vanskelig samspill. Vi skal sørge for at negative samspillsmønstre ikke fester seg.
I vår barnehage inviterer leker og materiell til felles lek og samspill.	Det skal være nok leker og materiell til at mange kan leke sammen, utvalget skal være variert og inspirere barna til å leke.

Hvorfor

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov.

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme vennskap og fellesskap:

Ved starten av nytt barnehageår har flere barn sitt første møte med barnehagen, andre barn skal finne sin plass etter bytte fra liten til stor avdeling. Gruppedynamikken endres i alle avdelingene. Vi starter derfor hver høst med å jobbe med vennskap, der målet er at barna skal bli trygge, finne seg til rette i miljøet og bygge relasjoner med andre barn og voksne.

«Påskrudde» og aktive voksne skal støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner. Å være aktiv betyr ikke at man hele tiden skal delta i lek med barn, men man skal være tilstedeværende og følge med på hva leken handler om, er det barn som trenger støtte og hjelp, blir holdt utenfor lek eller opplever krenkelser i leken. For å fremme vennskap er vi bevisst på å dele barnegruppen gjennom dagen. Mindre grupper gjør det mer oversiktlig for barna, de får færre å forholde seg til, færre konflikter og bidrar til større ro i gruppen.

Vi er en stor barnehage, men veldig bevisst på at vi er én barnehage, selv om vi har to hus. Gjennom fellesarrangementer og pedagogiske aktiviteter, møtes vi på tvers av avdelinger og hus. Annenhver fredag rullerer avdelingene med store barn på fellessamling for 3-6 åringene. Her byr voksne, eventuelt sammen med barn som er klar for det, på seg selv, enten med musikkstunder og allsang, teaterstykker eller en overraskelse!

For de yngste barna har vi småbarnssang. Da møtes barna hus-for-hus og synger kjente og kjære sanger. Gjentagelse og gjenkjenning er viktig for de yngste, og skaper trygghet og ro.

Fellessamlingene gjør at vi kjenner på det flotte fellesskapet i barnehagen, og vi blir kjent med barn og voksne fra andre avdelinger.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Hva	
Vi forsterker vår kommunikasjon med kroppsspråk og konkrete etter behov.	Vi skal være reflekterte og bevisste på kroppsspråk, hvilke ord og setninger vi bruker i samtaler med barna, og bruke konkrete etter behov.
Vi bruker språket aktivt som støtte i lek og aktiviteter.	Vi skal bruke språket aktivt og støtte barns språkutvikling i alle hverdagens leker og aktiviteter.
I vår barnehage sørger vi for at alle barn får mulighet til å delta i samtaler.	Vi skal bevisst invitere inn barn i samtaler selv om de ikke ber om å være med selv.
I vår barnehage leker vi med språk, for eksempel gjennom regler, rim, ordlek og fortellinger.	I et godt språkmiljø inngår språklek og vi skal ha god språklig bevissthet når vi er sammen med barna.

Hvorfor

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Hvordan

Slik jobber vi med å fremme kommunikasjon og språk:

Vi jobber tverrfaglig med språk på ulike måter utfra barnas forutsetninger og behov. Vi bruker musikk, rim og regler for å lære rytme i språket. Formingsaktiviteter og forsøk i forskerfabrikken er gode aktiviteter til å lære nye begreper og undre seg sammen med barna. På turer utenfor barnehagen og i ulike organiserte aktiviteter i barnehagen, setter vi ord på det vi ser og opplever som igjen bidrar til barnas mulighet til å kommunisere.

Vi involverer barna i samtaler i hverdagssituasjoner, som for eksempel ved måltider og i garderobe. Ansatte skal være gode språklige rollemodeller i samtaler med barn, der vi er bevisst på benevning og tale tilpasset barnas forutsetninger. Ansatte skal kjenne barna for å vite hvem som trenger hjelp til å delta i samtale eller dele egne tanker.

Vi leser for barna, for eksempel under måltider, i samlingsstund og i frilek. Målet med høytlesning kan like gjerne være samtalen rundt tema og bilder som at man skal lese boken fra perm til perm. Bøker skal være tilgjengelig for barna, både for at barna skal lære å behandle bøker med respekt, men også slik at de kan sitte med bøker på egenhånd.

I april markerer vi verdens bokdag med to leseuker, der vi har ekstra fokus på bøker og høytlesning.

I språkarbeidet benytter vi oss av Snakkepakken. Hver avdeling jobber med «månedens eventyr» i en periode på 1-2 måneder. Arbeidet skal dokumenteres gjennom for eksempel rapporter i Spireportalen og synliggjøres på avdelingen. I materialet tilhørende Snakkepakken finnes det ulike ressurser, som heftet «Vi leker». Herfra hentes inspirasjon til eventyr, rim, regler og sang. Snakkepakken har også sin egen spilleliste på Spotify med sanger fra eventyrene som kan brukes i arbeidet.

Dette er det andre året vi har sang, rim og regler som tema i barnehagen. Vi skal fortsette med arbeidet vi startet opp forrige barnehageår, der vi blant annet hadde to inspirasjonskurs for hele personalet gjennom syngende barnehage. Vi skal fortsatt være en syngende barnehage, hente inspirasjon fra nettsiden www.skattkammer.no og fortsette arbeidet som ble startet forrige barnehageår. Hver avdeling skal finne sin måte å bruke nettressursen på, og jevnlig presentere nye sanger, rim og regler for barna, i kombinasjon med de «kjente og kjære» som allerede er i bruk. Målet er at vi skal bruke sang, rim og regler i alle situasjoner som for eksempel omsorg, kreativ utfoldelse og lek, men også for å fremme språkutvikling, læring og danning.

Hvordan vi jobber med sang, rim og regler skal være tema på avdelings- og pedagogmøter gjennom året. Arbeidet skal dokumenteres i rapporter i Spireportalen og på avdelingene, man skal oppleve at vi jobber med sang, rim og regler når man kommer inn i barnehagen.

Minoritetsspråklige barn:

Barnehagen er den viktigste inkluderings- og språkopplæringsarenaen for minoritetsspråklige barn i førskolealder. Vi skal ha spesielt søkelys på minoritetsspråklige barn, der vi jobber med språkutvikling og inkludering. Ressurser til arbeidet kan vi hente fra www.morsmal.no I perioden rundt 21. februar fremmer vi språklig og kulturelt mangfold i forbindelse med den internasjonale morsmålsdagen.

Dette barnehageåret har vi fått midler fra Bergen kommune for å styrke arbeidet med et inkluderende leke- og læringsmiljø for minoritetsspråklige barn. Midlene gis som ekstra bemanning der avdelingene skal jobbe spesifikt med minoritetsspråklige barn. Dette kan blant annet inkludere organiserte språk- og spillgrupper og voksnes støtte og hjelp i lek og dagligdagse aktiviteter.

Barnehagen skal sørge for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

Hva	
I vår barnehage skal alle barn ha det trygt og godt.	Vi skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har det trygt og godt ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.
I vår barnehage følger vi med på hvordan alle barna i barnehagen har det.	I tilfeller der vi får kjennskap til, eller mistanke om, at ett eller flere barn ikke har det trygt og godt, skal vi undersøke saken og finne egnede tiltak.
I vår barnehage skal barnehagedagen være noe som barnet ser frem til.	Vi skal sørge for at det er en kultur som verdsetter og anerkjenner mangfoldet i barnehagen. Alle barna skal oppleve å være en del av et fellesskap der de er betydningsfulle og bli møtt med respekt, medfølelse og trygghet.

Hvorfor
<p>Et trygt og godt barnehagemiljø innebærer at alle barn skal oppleve at de er inkludert i barnehagegruppen, opplever å være betydningsfulle for fellesskapet, og at det å gå i barnehagen er en positiv opplevelse som barnet ser frem til.</p> <p>I barnehageloven står det at alle barn har rett på et godt psykososialt miljø. Om et barn, foreldrene eller barnehagen mistenker, eller har kjennskap til at et barn ikke trives i barnehagen, har barnehagen aktivitetsplikt. Det innebærer at barnehagen skal undersøke saken, og lage en plan med tiltak om saken krever det. Foreldre og barn skal involveres og medvirke i disse prosessene.</p>

Hvordan
<p>Slik arbeider vi for å fremme trygge og gode psykososiale barnehagemiljø:</p> <p>For at barna skal ha trygt og godt psykososialt barnehagemiljø må personalet ha kunnskap om hva det innebærer. Alle ansatte har gjennomført e-læringskurset «Et godt psykososialt miljø» i EspiraAkademiet. Dette kurset tar utgangspunkt i gjeldene lov- og regelverk, og bidrar til at ansatte får kjennskap til hva krenkelse er og hvordan vi kan forebygge og eventuelt sette inn tiltak. I tillegg har alle ansatte kjennskap til barnehagens egen plan for et godt psykososialt miljø.</p> <p>Alle ansatte i barnehagen skal følge med på barnegruppen og enkeltbarns trivsel. Nødvendig informasjon om barnet skal i tillegg dokumenteres i barnets mappe i Spireportalen. Alle ansatte skal ha nulltoleranse for, og gripe inn, dersom et barn utsettes for krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering.</p>

Dersom vi opplever, eller mistenker, at barn ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø skal styrer varsles og saken undersøkes.

Aktivitetsplikt, og evaluering av denne, skal dokumenteres i barnets mappe i Spireportalen.

Retningslinjer for arbeid med psykososialt arbeidsmiljø finnes i håndboken «Barnehageloven» i Eik.

Barnehagen deltar også i «Barnehagepakken» laget av Stine Sofies stiftelse. Her jobber vi blant annet med at alle ansatte skal forstå at de har ansvar for å avdekke vold og seksuelle overgrep mot barn. Alle ansatte skal ha opplæring i hva de skal gjøre dersom de får mistanke om at barn blir utsatt for vold eller seksuelle overgrep.

For å legge til rette for et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø samarbeider Espira med Styd kommunikasjon. Dette samarbeidet handler om at vi som barnehage skal tilrettelegge barnehagens fysiske miljø, lekemiljøet, for å bidra til at det skal være inkluderende og psykisk helsefremmende for barna i vår barnehage.

Den viktigste ressursen barnehagen har for å ivareta barnas psykososiale barnehagemiljø er de ansatte. Det er viktig at de ansatte har formell kunnskap om temaet, men det er vel så viktig at personalet er «påskrudd» og engasjert i barnas lek og aktivitet når de er på jobb. Ansatte skal være aktivt deltagende, gjerne i barnas høyde på gulvet, for å lettere kunne fange opp dersom det er noen barn som opplever krenkelser. Vi jobber etter prinsippet at alle barn er alles ansvar. Alle ansatte har ansvar for at alle barna i barnehagen har et godt psykososialt barnehagemiljø, også dersom det handler om barn fra andre avdelinger enn den man vanligvis jobber på.

Barns medvirkning

Hva

Vi skal ivareta barnas rett til medvirkning i barnehagehverdagen.

Hvorfor

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov.

Hvordan

Slik legger vi til rette for barns medvirkning:

Barns medvirkning handler om at vi skal ta tak i barns initiativ og interesse, samt ha barna i fokus. Barna skal oppleve at det er rom for å komme med sine ønsker verbalt, men personalet skal også observere barnas kroppsspråk, gester og mimikk for å vurdere barnas behov og ønsker. At barn har ulike behov skal gjenspeiles i at avdelingene tilbyr ulikt lekemateriell. Lekemateriellet skal, så langt det lar seg gjøre, være tilgjengelig for barna slik at de selv kan få velge hva de ønsker å leke med.

Personalet skal være fleksibel i forhold til planer, aktiviteter og tema som vi jobber med. Alt kan ta en ny og uventet vending, og vi skal være lydhøre for barnas innspill underveis. Barnas initiativ er viktigere enn oppsatt plan. Det er prosessen i det man holder på med som er viktig, ikke resultatet. Veien blir til mens vi går.

Foreldresamarbeid og foreldres medvirkning

Hva

Vi skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene. Vi skal legge til rette for et godt foreldresamarbeid. Foreldresamarbeidet skal skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Hvorfor

Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte.

Intensjonen med foreldreråd og samarbeidsutvalg er at disse ordningene skal gi mulighet for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø.

Hvordan

Slik jobber vi for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage:

Vi jobber for at foreldre skal ha innflytelse i barnas hverdag i Espira Rå. En forutsetning for dette er at kommunikasjonen mellom barnehage og hjem er preget av åpenhet. Ansatte skal lytte til innspill fra foreldre, og behandle eventuelle ønsker profesjonelt. Alle henvendelser skal besvares ordentlig.

Den viktigste kontakten vi har med hjemmene er den daglige kontakten i barnehagen. Vi er svært opptatt av at både barn og foreldre skal oppleve at de blir tatt godt imot om morgenen, og når barnet blir hentet. En løpende, god dialog mellom foreldre og barnehageansatte gir grunnlaget for et godt samarbeid.

I Spireportalen kan foreldre følge hverdagen og barnas aktiviteter. Vi skal publisere minimum 3 rapporter pr barn hver uke, i tillegg til at ukeplan og annen relevant informasjon til foreldre skal være oppdatert. På denne måten kan foreldre lett få oversikt over barnas hverdag.

Foreldresamtaler:

I forbindelse med oppstart skal foreldre tilby oppstartsamtale senest etter en uke, dersom denne ikke er avholdt før oppstart. Vi bruker skjema for oppstartsamtale i barnets mappe i Spireportalen. Vi tilbyr foreldresamtale en gang hvert år. Dersom foreldre føler behov for ekstra samtaler avtales dette med pedagog på den enkelte avdeling.

Foreldremøte:

Foreldremøte arrangeres en gang pr år i forbindelse med barnehageårets oppstart. Nye foreldre blir også invitert til informasjonsmøte med styrer, assisterende styrer og pedagogiske ledere før sommerferien

FAU og SU

FAU består av en foreldreprerentant fra hver avdeling. Denne, og en vara, velges av foreldre på foreldremøte. FAU skal fremme foreldregruppens felles interesser, og bidra til at barnehagen i samarbeid med hjemmet skaper det beste barnehagetilbudet til våre barn

SU består av to representanter fra FAU, to ansatte fra barnehagen samt representant fra eier (styrer). SU skal være rådgivende, kontaktskapende og samordnende, og uttaler seg i viktige saker om barnehagens innhold og virksomhet.

Tilvenning av nye barn

Hva

En god og trygg tilvenning legger grunnlaget for en god barnehagetid. Espira har en egen standard for hvordan vi skal arbeide med tilvenning av nye barn: [Småspirestandard](#)

Hvorfor

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Hvordan

Slik legger vi til rette for en god tilvenningstid:

Foreldre til barn som starter i barnehagen i forbindelse med nytt barnehageår får invitasjon til informasjonsmøte i barnehagen. På dette møtet vil pedagogisk leder gi omvisning på avdelingen barnet skal starte på. Dersom det er oppstart til andre tider i året, skal pedagog på avdelingen ta kontakt med foreldre og formidle relevant informasjon. Alle nye barn skal få tilbud om å besøke avdelingen de skal starte på. Vi sender også ut velkomstbrev fra avdelingen der de får lese mer informasjon om de første dagene i barnehagen.

Barn og foreldre kan ha ulike behov ved oppstart i barnehage. Vi skal legge til rette for dialog med foreldre der vi sammen lager plan for tilvenningen. Hvor mye tid foreldre har tilgjengelig, hvordan tror de barnet vil klare overgang fra hjem til barnehage og er det noe barnehagen kan gjøre for å legge til rette for en god oppstart for barn og foreldre, er spørsmål som skal avklares. Vi oppfordrer foreldre til å være åpen om ønsker og behov slik at vi på best mulig måte kan møte hver enkelt familie på den måten de trenger det.

Foreldre skal, så langt det lar seg gjøre, få tilgang til Spireportalen i god tid før oppstart.

Ved oppstart skal vi gi barna tid til å bli kjent med nye omgivelser, andre barn og ansatte. Dette gjør vi ved at barna har gradvis tilvenning til livet i barnehagen. De første dagene er barnet og foreldre sammen med en mindre gruppe barn og noen ansatte. Vi legger til rette for aktivitet og lek på gulvet, slik at barnet har mulighet til å delta samtidig som det også kan søke mot foreldre dersom det har behov for det. De ansatte skal være aktivt deltagende i aktiviteten og "påskrudd" i forhold til barnas behov. Etter hvert som barna blir tryggere, legger vi til rette for at barna gradvis blir kjent med flere barn og voksne og andre arealer inne- og utendørs.

Alle ansatte skal hilse, være imøtekommende og tilby nye foreldre hjelp til å finne frem dersom de har behov for det.

Samarbeid og sammenheng med skolen

Hva

Barna skal få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen og møte arbeidsmåter og få erfaringer tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Barna skal bli kjent med skolen og hva som venter dem. Mange kaller tilbudet til de eldste barna for førskolegruppa, vi kaller det for Skolespira.

Hvorfor

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning.

De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehagetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner. Barna skal få bli kjent med hva som skjer i skolen og skolefritidsordningen.

Hvordan

Slik jobber vi med skolespira:

Egne dager og uker med grupper for skolespirene bidrar til at de blir kjent med hverandre og får mulighet til å danne vennskap på tvers av avdelingene de vanligvis tilhører. På skolespira tar vi hensyn til hvilken skole barna skal starte på i gruppeinndelingen. På denne måten får barna mulighet til å bli bedre kjent med barn som de senere skal gå på skole med.

Å være en skolespire er noe barna gleder seg til, og ser frem mot. For å gjøre det siste året som skolespire til en uforglemmelig opplevelse legger vi i de første gangene vekt på trygghet og vennskap. Etter hvert som barna er klar for det jobbes det prosjektbasert med tema som blant annet trafiksikkerhet med Tarkus, førstehjelp med Henry og komponisten Harald Sæverud. Til våren, når overgang til skole nærmer seg, starter mer skoleforberedende aktiviteter.

Det siste året som skolespire er barna også en del av Råstjernene – barnehagens eget kor! De øver på kjente og nye sanger gjennom året. De har flere opptredener gjennom året, og det hele avsluttes med Zimbabwekonsert for foreldre og søsken i månedsskiftet mai/juni.

Espira satsingsområder

Hva

Espira har tre satsingsområder: Språk, realfag og bevegelse. Disse områdene er viktige for barns helhetlige utvikling og livslange læring. I Espira skal alle barn møte disse satsingsområdene på varierte og spennende måter.

Hvorfor

Språk, realfag, bevegelse, i kombinasjon med et sunt kosthold dekker grunnleggende områder som er viktige for barns utvikling her og nå, og i fremtiden. Kombinasjonen er viktig fordi kropp og hjerne henger sammen og påvirker hverandre gjensidig. Fysisk aktivitet påvirker barns trivsel og utvikling positivt. Realfaglig utforskning fremmer nysgjerrighet og vitebegjær. Realfaglige samtaler gir viktige språklige erfaringer, og språklige ferdigheter er igjen avgjørende for barnets lek og læring. Samlet gir våre satsingsområder barna verktøy til å forstå seg selv og verden, kommunisere og delta – og til å gi kropp og hjerne det de trenger for å spille på lag i lek og læring.

Hvordan

Slik jobber vi med språk, realfag og bevegelse:

Språk:

Se «Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk» på side 15.

Realfag:

Gjennom samarbeid med forskerfabrikken skal vi presentere realfag på en morsom og lærerik måte. Alle avdelinger har jevnlig forsøk fra forskerfabrikken. Barna skal ha mulighet til å delta aktivt i forsøkene, enten det dreier seg om å måle opp, blande sammen og føle, de skal få bruke sansene sine ved å se, lukte og eventuelt smake og høre. Når barna får delta selv får de konkrete erfaringer og potensialet for læring blir større enn dersom de er passive tilskuere. Forsøk kan gjøres flere steder, på avdeling, på tur ute i barnehagen eller i barnehagens forskerfabrikk. Målet med aktivitetene er at barna skal få oppleve undring, utforskning og nysgjerrighet knyttet til realfag. Det er prosessen og refleksjonen rundt forsøket som er det viktige, ikke nødvendigvis resultatet eller det ferdige produktet.

I tillegg til organisert aktivitet handler realfag i barnehagen også om hvordan personalet møter og legger til rette for spontane realfagssituasjoner barna opplever i hverdagen. Flere forsøk og mer informasjon om hvordan vi jobber spontant med realfag i hverdagssituasjoner finner dere her.

[Realfag i Espira \(sharepoint.com\)](#)

Bevegelse:

Fysisk aktivitet, bevegelse, er en viktig del av helsefremmende arbeid.

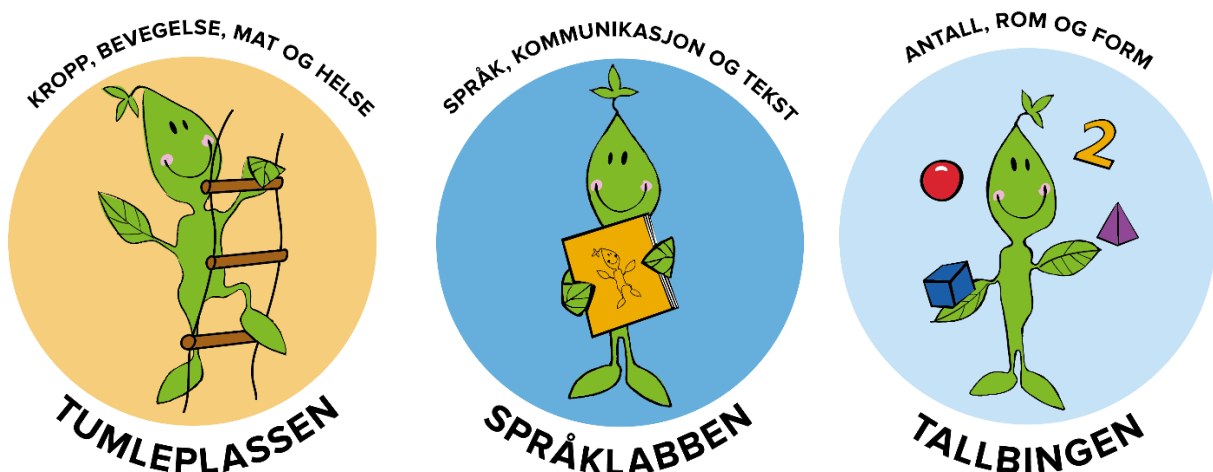
Vi er ute i barnehagen hver dag, gjennom hele året. På uteområdet oppfordrer vi barna til aktivitet og bevegelse gjennom at personalet er aktivt deltakende sammen med barna. Vi har også årlige bevegelsesuker der vi legger til rette for aktiviteter som bidrar til bevegelse inne og ute.

Alle avdelinger har faste dager med turer i barnehagens nærområde. Turene tilpasses barnas alder og behov. De aller minste i barnehagen kan ha nok med en tur innenfor barnehagens gjerde, mens jo eldre barna blir, jo flere og lengre turer kan de delta på. Det siste året i barnehagen går Skolespirene på fjellene rundt byen vår.

Alle avdelinger har tider på fellesrommet der personalet skal tilby aktiviteter som fremmer bevegelse, dette kan f.eks være å lage hinderløype eller bevegelsesleker som «haien kommer» og «1-2-3 rødt lys». På fellesrom er det mulighet for mer fart og bevegelse enn det er på avdelingene. Personalet skal legge til rette for at barna har mulighet for ro og hvile i løpet av dagen. Dette innebærer hvilestund der de ligger og slapper av, eventuelt at de får trekke seg tilbake med roligere aktiviteter på avdelingen.

Vi ser kosthold i sammenheng med bevegelse. Fra barnehagens kjøkken sørger kokken, i tråd med myndighetens anbefalinger, for et godt, sunt og variert kosthold hver dag. Barna skal få oppleve glede ved mat og måltid, måltidet handler om mer enn at man skal bli mett. I måltidet får barna delta i sosialt fellesskap og felles opplevelser gjennom f.eks. samtaler med andre barn og voksne eller høytlesning. Vi gir barna mulighet til å bli kjent med ulike smaker, noe som kan gi grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner. Barna får servert alt som hører til dagens rett på tallerkenen, og ansatte oppmuntrer barna til å smake på alt som blir servert. Noen barn kaster seg over all mat med stor appetitt, mens andre trenger å smake flere ganger før de har bestemt seg for hva de synes om de ulike rettene.

Barna skal få erfaring med å lage mat selv, enten ved at de er med og baker rundstykker til lunsj, kutter frukt og grønnsaker eller lager mat på kjøkken eller ute i gruen.

Vurderingsarbeid

Hva

Vi skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeid handler om at vi jobber sammen om å forbedre praksisen i barnehagen.

Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk, Espira BLIKK. Vi vurderer årlig kjennetegnene på kvalitet som er beskrevet under kapittelet «Barnehagens formål og innhold». Annet hvert år kommer pedagoger fra en annen Espira barnehage og observerer og vurderer den pedagogiske praksisen etter de samme kjennetegnene. Vi følger opp vurderingene med mål og tiltak for hvordan vi skal utvikle kvaliteten på den pedagogiske praksisen videre.

Hvorfor

Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen.

Vurderingsarbeidet bygger på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet gir personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring.

Hvordan

Slik jobber vi med vurdering:

I tillegg til Espira BLIKK har vi i barnehagen vår et eget vurderingsskjema som vi jobber systematisk med gjennom året. Dette fylles ut i starten av barnehageåret, der avdelingene setter mål for arbeidet. Vi jobber videre med vurderingsskjemaet gjennom året, der vi vurderer hva vi gjør for å nå oppsatte mål - er vi på riktig vei, må vi justerer målene, eller har vi nådd målene våre? Gjennom å kontinuerlig vurdere eget arbeid er vi med på å sikre at personalet hele tiden jobber for å øke kvaliteten på vår pedagogiske praksis.

Brukerundersøkelse:

Espira Rå benytter seg Utdanningsdirektoratets brukerundersøkelse for å få pekepinn på foreldrenes grad av tilfredshet med tilbudet vi gir. Vi legger stor vekt på svar og innspill som kommer fra undersøkelsen når vi utarbeider mål for den videre utviklingen av barnehagen.

Kontaktinformasjon

Styrer	Ingrid Christina Matre
E-post	Styrer.ra@espira.no
Telefon	40557425
Adresse	Steinsvikveien 397 A/B, 5239 Rådal
Assisterende styrer	Lena Dyb
E-post	Styrerass.ra@espira.no
Telefon	46502949
Kontormedarbeider	Trude Kristoffersen
E-post	trude.kristoffersen@espira.no
Telefon	47784140